

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філологічний факультет
Кафедра української літератури імені акад. Михайла
Возняка

Затверджено

На засіданні кафедри української літератури
імені акад. Михайла Возняка
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 31 серпня 2023р.)

Завідувач кафедри –
доктор педагогічних наук,
кандидат філологічних наук,
доцент Микитюк В. І.

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«Історія світової літератури»

першого освітнього рівня вищої освіти

для здобувачів галузі знань 01 “Освіта”,

спеціальності 014 “Середня освіта”,

спеціалізації:

014.01 Середня освіта (українська мова та література)

Львів — 2023

**Силабус курсу «Історія світової літератури» (Середні віки та Відродження)
2023-24 навчального року**

Назва курсу	«Історія світової літератури»
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра української літератури ім. акад. М. Возняка
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 01 Освіта. Спеціальність 014 Середня освіта
Викладачі курсу	Федорак Назар Любомирович, кандидат філологічних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	nfedorak@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю).
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/istoriia-svitovoi-literatury-v-seredniy-shkoli-xiv-xvii-stolitia
Інформація про курс	Дисципліна «Історія світової літератури» (Середні віки та Відродження) є нормативною дисципліною для ОС «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта. Дисципліну викладають у 3-му семестрі в обсязі 16 лекційних годин і 16 годин практичних занять. Підсумкового контролю немає.
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб ознайомити студентів із особливостями літературного процесу III – початку XVII ст. на матеріалі західноєвропейських літератур. Актуальність курсу світової літератури для студентів-україністів пов'язана ще й із тим, що західноєвропейський літературний процес – це один із ключів до прочитання національного літературного процесу. Курс історії світової літератури епохи Середньовіччя та Відродження, звичайно, логічно продовжує вивчення студентами попереднього етапу розвитку літератури – письменства стародавнього світу, зокрема античної доби.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Історія світової літератури» (Середні віки та Відродження) є ознайомлення студентів із особливостями літературного процесу III – початку XVII ст. на матеріалі західноєвропейських літератур.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. – Київ, 2005. – Кн. I: Література європейського Середньовіччя. 2. Курціус Е. Р. Європейська література і латинське середньовіччя / Переклав з нім. Анатолій Онишко. – Львів, 2007. 3. Література західноєвропейського середньовіччя / за загальною редакцією Н. Висоцької / Навчальний посібник. – 2-ге вид. „Історія зарубіжної літератури”. – Вінниця, 2005. 4. Федорак Н. Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021.

	<p>5. Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В. Історія зарубіжної літератури. – Київ, 2003.</p> <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р.Семківа. – Київ, 2007. 2. Гейзінга Й. Homo Ludens / Пер. з англ. О. Мокровольського. – Київ, 1994. 3. Гофф Ж. Ле. Середньовічна уява. Переклад з франц. Я. Кравця. – Львів, 2007. 4. Європейське Відродження та українська література XIV–XVIII ст. – Київ, 1993. 5. Європейське Середньовіччя: літературний флорилегіум / Упоряд. Б. Щавурський. – Тернопіль, 2020. 6. Козлик І. Світова література доби Середньовіччя та епохи Відродження («Картина світу». Естетика. Поетика): навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2011. 7. Лінч Дж. Середньовічна церква. Коротка історія / Пер. з англ. В. Шовкуна. – Київ, 1994. 8. Радев Р. Средновековна философия. – София, 1994. 9. Шаповалова М. Шекспір в українській літературі. – Львів, 1976. 10. Flori J. Rycerze i rycerstwo w średniowieczu. – Poznań, 2003. 11. Schlauch M. Stare sagi islandzkie. – Warszawa, 1976.
Тривалість курсу	1 семестр
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 лекційних годин для потоку, 16 годин практичних занять.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати: <ol style="list-style-type: none"> 1) основні віхи розвитку, події та факти літературного процесу Середніх віків і Відродження; 2) етапи історії формування літературознавчих ідей цього періоду розвитку західноєвропейського письменства; 3) риси творчості основних учасників літературного процесу; 4) особливості створення та функціонування літературних гуртків і шкіл; 5) ознаки еволюції окремих літературних родів і жанрів; 6) особливості літературних напрямів і стилів у текстах західноєвропейських літератур Середніх віків і Відродження. - Вміти: <ol style="list-style-type: none"> 1) визначати віхи розвитку, події та факти літературного процесу Середніх віків і Відродження; 2) аналізувати етапи історії формування літературознавчих ідей цього періоду розвитку західноєвропейського письменства; 3) застосовувати різні методи аналізу літературних творів цього періоду; 4) виявляти розуміння рис творчості основних учасників літературного процесу; 5) аналізувати основні причини еволюції окремих літературних родів і жанрів;

	б) визначати особливості літературних напрямів і стилів у текстах західноєвропейських літератур Середніх віків і Відродження.
Ключові слова	Середні віки, релігійна свідомість, теоцентризм, латиномовна література, лицарська культура, Відродження, гуманізм, національні літератури, Реформація, інкунабула.
Формат курсу	Нормативний, викладання якого здійснюється через проведення лекцій, практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; очний і заочний.
Теми	<p>1. Вступ. Латинська література III–IV ст. Від античності до Середньовіччя (V–VI ст.). «Темні віки» (VI–VIII ст.). Каролінзьке й Отонівське відродження (VIII–X ст.).</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття № 1</p> <p>1. Раннє європейське Середньовіччя (III–X ст.) як нова історична та культурна епоха.</p> <p>2. Тематика та проблематика «Сповіді» Святого Августина.</p> <p>3. Латинське Середньовіччя та романський світ (за Е. Р. Курціусом).</p> <p>4. Значення латинської літератури для розвитку західноєвропейського письменства.</p> <p>5. Каролінзьке відродження та його роль у розвитку культури Європи.</p> <p>6. Видіння як характерний жанр Середньовіччя (за І. Качуровським).</p> <p>2. Народно-епічна література. Деякі риси архаїчних форм епосу. Кельтський епос. Скандинавська епічна поезія. Ісландські саги. Англосаксонська епічна поезія. Епічна поезія континентальних германців. Карело-фінський епос. Поезія скальдів.</p> <p>3. Література Західної Європи Зрілого Середньовіччя. Латинська література зрілого Середньовіччя. Місце латинської літератури в письменстві XI–XIII ст. Клерикальні жанри. Світські жанри. Поезія вагантів.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття № 2</p> <p>1. Тематика та поетика ірландських скел.</p> <p>2. Давньогерманський героїчний епос, історична основа, тематика.</p> <p>3. Мітологічні та героїчні пісні «Старшої Еди».</p> <p>4. Родові ісландські саги, відображення в них буття скандинавів в «епоху вікінгів».</p> <p>5. Особливості літератури зрілого Середньовіччя.</p> <p>6. Клерикальні та світські жанри латинської літератури Зрілого Середньовіччя.</p> <p>4. Загальні риси героїчного епосу періоду зрілого Середньовіччя. Французький героїчний епос. Німецький героїчний епос. Іспанський героїчний епос.</p> <p>5. Загальні риси куртуазної лірики. Лірика Провансу. Традиції провансальських трубадурів в Італії. Поезія французьких труверів. Німецька куртуазна лірика.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття № 3</p> <p>1. Особливості героїчного епосу періоду зрілого Середньовіччя.</p>

2. Історична основа та характер епічного героя в «Пісні про Ролянда».

3. «Пісня про Нібелунгів»: сюжетні джерела, реалії, фантастика.

4. Тематика та поетика лірики трубадурів.

5. Особливості поезії труверів.

6. Мінезанг, основні напрями та періодизація. Зв'язок раннього мінезангу з народною поезією.

6. Витоки лицарського роману. Французький лицарський роман. Німецький лицарський роман. Англійський лицарський роман.

7. Культура середньовічного міста. Міська література. Фабліо, шванки, сатиричні вірші. «Тваринний» епос і дидактично-алегорична поема.

8. Шляхи розвитку міської літератури кінця XIII – початку XIV ст. Драматургія. Передвідродження та поезія «солодкого нового стилю». Данте Аліг'єрі.

Практичне заняття № 4

1. Витоки, класифікація та розвиток лицарського роману в Західній Європі.

2. Сюжетні джерела роману «Тристан та Ізольда».

3. Тваринний епос Західної Європи: жанрові особливості, зразки творів і питання авторства.

4. Поема «Роман про Троянду»: тематика та поетика.

5. Особливості розвитку міської літератури. Творчість Рютбефа.

6. Особливості жанру, джерела та композиція «Божественної комедії».

9. Італійська література. Франческо Петрарка та гуманізм треченто. Джовані Бокачо та новелісти XIV ст.

10. Література кватроченто. Гуманізм кінця XIV – першої половини XV ст. Римський гуманізм середини XV ст. Література II пол. XV ст. Леон Батиста Альберті й флорентійський гуманізм. Платонівська академія у Флоренції. Лоренцо Медичі. Анджело Поліціано. Луїджі Пульчі. Матео Боярдо та його ренесансна лицарська поема. Гуманістична література II пол. XV ст. в Неаполі.

11. Література чинквеченто. Загальна історична й ідеологічна проблематика. Зміна стилів. Періодизація. Людовіко Аріосто. Ніколо Мак'явелі. Кастильоне. Мемуарна та біографічна проза. Поезія. Драматургія. Новелістика. Торквато Тасо, кінець Відродження та виникнення маньєризму, тенденцій класицизму і зародження бароко в Італії.

Практичне заняття № 5

1. Періодизація італійської літератури доби Відродження.

2. Франческо Петрарка. Життя і творчість. Значення Петрарки для розвитку європейської лірики.

3. Головні теми новел «Декамерона». Особливості художньої майстерності Бокачо-новеліста.

4. Поетичний гурток Лоренцо Медичі. Творчість його найяскравіших представників.

5. Ідейно-художні особливості поеми Аріосто «Шалений Орлянд».

6. Література Чинквеченто. Торквато Тасо – найвидатніший представник італійської літератури Пізнього Відродження.

12. Нідерландська література. Становлення нідерландської літератури. Камери риторів. Нідерландські гуманісти й Еразм Роттердамський. Лірика та драматургія гуманістів. Література кінця XVII ст.

13. Німецька література. Німецький гуманізм і його характерні риси. Гуманісти XV – початку XVI ст. «Листи темних людей», Ульрих фон Гутен. Література німецькою мовою перед Реформацією. Реформація та Мартин Лютер. Література Великої селянської війни і Томас Мюнцер. Німецька література після поразки Селянської війни. Ганс Сакс. Йоган Фішарт і німецька сатира кінця XVI ст.

14. Скандинавські літератури. Літератури Скандинавії в XIV–XV ст. Загальні риси літератури XVI ст. Література Данії. Література Норвегії та Ісландії. Література Швеції. Література Швейцарії. Загальні риси швейцарської літератури XIV–XVI ст. Література німецькою мовою. Література французькою мовою.

Практичне заняття № 6

1. Відродження в Нідерландах: основні літературні явища та представники.

2. Сатирична картина дійсності в «Похвалі Глупоті».

3. Сатира у творі Себастьяна Бранта «Корабель дурнів». Значення цього твору для подальшого розвитку «літератури про дурнів».

4. Суперечка навколо Йогана Ройхліна й історія написання «Листів темних людей».

5. Роль і місце Мартина Лютера в житті Німеччини періоду Реформації та в німецькій літературі.

6. Творчість Ганса Сакса, її фольклорні основи.

15. Французька література. Французька література XIV – I пол. XV ст. Франсуа Війон. Проза та драматургія II пол. XV ст. Французький гуманізм.

16. Поезія I пол. XVI ст. Франсуа Рабле. Новелісти I пол. XVI ст.

17. Поезія «Плеяди». Драматургія II пол. XVI ст. Проза II пол. XVI ст. Монтень. Агрипа Д'Обіньє та гугенотська поезія XVI ст. у Франції.

18. Англійська література. Англійська література II пол. XIV та XV ст. Англійська література XVI ст. Томас Мор. Поезія. Проза.

19. Англійська драматургія. Шекспір. Ірландська література.

Практичне заняття № 7

1. Поезія Франсуа Війона і перехід від Середньовіччя до Відродження у Франції. Проблематика «Заповіту».

2. Своєрідність художнього методу Франсуа Рабле. Поєднання фантастичного та реального, використання сміхових прийомів.

3. «Есеї» Мішеля Монтеня: жанр, ідейний зміст і художня своєрідність.

4. «Кентерберійські оповіді» Джефрі Чосера, особливості побудови збірки.

5. «Утопія» Томаса Мора. Жанрова специфіка твору та побудова

	сюжету. 6. Основні періоди творчості Вільяма Шекспіра.
	20. Іспанська література. Іспанська література XV ст. Відродження в Каталонії, початок ренесансної культури в Кастилії. Література раннього загальноіспанського Відродження. 21. Поезія зрілого та пізнього Відродження. «Севільська» та «саламанкська» школи поезії. Проза зрілого та пізнього Відродження. Сервантес. Драматургія зрілого та пізнього Відродження. Лопе Де Вега.
	Практичне заняття № 8 1. Загальні особливості іспанського ренесансного лицарського роману. 2. Розвиток шахрайського роману в Іспанії. Особливості цього жанрового різновиду та його персонажів. 3. Життя і творчий шлях Сервантеса. «Повчальні новели». 4. Характеристика образів Дона Кіхота і Санчо Панси, їхній соціальний і філософський зміст. 5. Народно-героїчна драма Лопе Де Веги «Фуенте Овехуна», художнє новаторство автора. 6. Комедія Лопе Де Веги «Собака на сні». Її гуманістичний зміст і художні особливості.
Підсумковий контроль, форма	Немає.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань зі вступу до літературознавства, історії античної літератури й історії давньої української літератури.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, дискусії.
Необхідне обладнання	Загальнонавчівані програми й операційні системи.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Немає, бо семестр не закінчується ні заліком, ні іспитом.
Питання до заліку чи екзамену.	Немає.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.